

Budget 2022

med plan 2023-2024

Beslutad i kommunfullmäktige 2021-10-25, § 135

Innehåll

Förord.....	2
Budgeten i korthet	3
Samhällsekonomisk utveckling.....	5
Arbetsmarknad	5
Svenska kommuners ekonomi	5
Demografisk utveckling.....	6
Befolkningsutveckling.....	6
In- och utflyttning	6
Födelsenetto	7
Befolkningssammansättning	7
Ekonomisk översikt och analys.....	10
Kommunens budgetprocess och styrmodell	13
Vision och inriktningsmål	13
God ekonomisk hushållning	14
Anvisningar för budgetarbetet	15
Ekonomistyrningspolicy	15
Resursfördelning.....	15
Taxor och avgifter	15
Internränta och kapitalkostnader	15
Skatteintäkter och statsbidrag	16
Budget 2022 och plan 2023-2024.....	17
Driftbudget.....	19
Finansnetto.....	20
Pensioner.....	21
Investeringsbudget.....	21

Förord

Norbergs kommun genomför stora förändringsarbeten för att kunna fortsätta utveckla Norberg. Utvecklingsarbeten genomförs inom nästan alla områden. Klimatomställningen är en övergripande och avgörande fråga som ska genomföras till 2030. Det kräver såväl nytänk som långsiktighet i de avvägningar som görs idag och framåt.

Förskolan byggs ut samtidigt som en ny gymnasieorganisation tar form. Inom näringslivet utvecklas nya insatser och en viktig del är det arbete som sker inom mark och exploatering för att ge möjligheter till såväl bostäder som utvecklingsmöjligheter för befintliga och nya företag. Även besöksnäringen ska fortsätta utvecklas genom förstärkt fokus. Den nya näringslivsstrategin är ett viktigt verktyg i det arbetet. Det rika kulturlivet stöttas genom fler mötesplatser och en utbyggd kulturskola för de unga. Svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden med risk för utanförskap behöver mötas med nya insatser, inte minst då arbetsförmedlingens uppdrag förändras och kommunens roll blir annorlunda. Det paradigmskifte som sker inom hälso- och sjukvården när god och nära vård införs innebär ökad samordning av kommunens och regionens vård- och omsorg. Som en av de första kommunerna införs under 2022 en sammanhållning journalföring i Norberg.

För att kommunförvaltningen ska klara av de utmaningar och möjligheter som ligger framåt är det centralt att kommunen kan vara en attraktiv arbetsgivare med goda utvecklingsmöjligheter och villkor. En lyckad och strategisk kompetensförsörjning är direkt avgörande för möjligheterna att nå de mål som politiken styr mot. Även nya sätt att leda och styra är viktiga för att säkerställa att kommunens ekonomi är fortsatt god och kvaliteten är hög.

Norberg ska vara en öppen kommun med närhet till invånare. Hur kommunen och samverkansorgan arbetar behöver förändras för att öka tillgänglighet och transparens. Kommunhuset ska vara en självklar mötesplats där det ska vara enkelt att få hjälp och guidning oavsett om det gäller bygglov, förskoleplats eller försörjningsstöd. Det ställer stora krav på att förvaltningen tar till sig av nya hjälpmedel och arbetssätt.

Johanna Odö (S), kommunstyrelsens ordförande.

Budgeten i korthet

Sveriges ekonomi är i en återhämtningsfas vilket också gynnar Norberg och intäktsutvecklingen. Arbetet fortsätter med att effektivisera och systematisera ledningen av kommunens förvaltningsorganisation. Satsningen på skolan fortsätter liksom arbetet med en trygg kommun. Kulturskolan utvecklas och ges långsiktiga resurser för att säkerställa dess roll som central i Norbergs kulturliv. En tydlig satsning på näringslivet genomförs då resurserna fördubblas samtidigt som utvecklingen av Norbergs centrum fortsätter. Även om arbetslösheten i kommunen sjunker sker en oroande utveckling för de långtidsarbetslösa vars möjligheter att få ett stadigvarande arbete tycks minska. Fortsatta insatser behöver därför utvecklas inom arbetsmarknad och integration.

Skola

Förskolan utökas för att säkerställa en god tillgång för alla och ge bästa förutsättningar för fortsatt skola. Alla ska gå i skolan. Kommunen avsätter därför medel för att utveckla insatserna att främja närvaro och förebygga frånvaro. Skolans utveckling fortsätter också enligt samverkan för bästa skola och förskola. Den nya gymnasieorganisationen utvecklas för att säkerställa att Norbergs ungdomar har tillgång till de bästa gymnasieutbildningarna.

Kultur

Ett rikt förenings- och kulturliv gynnar alla. Den kulturplan som tagits fram tillsammans ska genomföras. Kommunen utvecklar därför fler centrala mötesplatser för det fria kultur och föreningslivet. En långsiktig hållbar kulturskola för alla säkerställs genom ett kraftigt ökat anslag.

En trygg kommun

Norberg ska fortsatt vara en trygg plats att växa upp och bo i. Det lokala trygghetsarbetet fortsätter utvecklas tillsammans med polis, näringsliv, invånare och föreningsliv. En särskild resurs tillsätts för att stärka och utveckla det pågående arbetet. Kommunhuset utvecklas och anpassas så att polisens kontaktcenter även i fortsättningen finns i Norberg. Ett särskilt trygghetsinsats görs på boendemiljöer. Det är också viktigt att kommunen fullt ut deltar i det regionala och nationella arbetet med kris & beredskap.

Integration

Vuxenutbildningen ska utvecklas med inriktning mot arbetsmarknad. Organisationen ska ses över och särskilda utvecklingsmedel avsätts för arbetsmarknad och försörjningsstöd. Alla aktörer ska involveras i arbetet mot utanförskap, inte minst folkhögskolan och näringslivet.

Demokrati

Samspelet mellan politik och förvaltning förbättras genom ändrade arbetsätt och tydliga resursfördelningar. Politisk- såväl som förvaltningsorganisation trimmas för en tydlig och transparent styrning.

Äldreomsorg

Arbetet med heltid som norm fortsätter, både för att öka kvaliteten och medarbetarnas möjligheter till ett hälsosamt arbetsliv. Sammanhållen journalföring införs för att förbättra vården och samarbetet med regionen.

Klimat

Norbergs kommun ska vara fossilfritt 2030. Det kräver omställning och utveckling. Den nya klimat- och energistrategin följs upp med handlingsplan för de kommande årens klimatomställning. Arbetet

omfattar alla verksamhetsområden samt den egna fastighetsförvaltningen. 1 mnkr avsätts årligen för utveckling inom klimatfrågor.

Näringsliv

Arbetet med att stötta näringslivet utökas under året och resurser tillskjuts för att underlätta etableringar och klimatomställning. Ett särskilt fokus kommer riktas mot besöksnäringen där Norberg växer sig allt starkare som turistmål. För att möjliggöra etablering och bostadsbyggande avsätts medel för mark och exploatering. Även kommunens arbete med gestaltungsplan är en viktig del i arbetet.

Jämställdhet

En hållbar kommun förutsätter jämställdhet. Genom att analysera verksamheten från ett jämställdhetsperspektiv skapas bättre förutsättningar en social, miljömässig och ekonomiskt hållbar kommun. Insatser sker både generellt och riktat. De generella insatserna innebär att kommunen i större utsträckning ska följa upp och redovisa könsuppdelad statistik. Mer riktade insatser under året gäller deltagande i föreningsliv samt försörjningsstöd.

En effektivare förvaltning

En ny styrmodell för Norbergs kommun arbetas fram och implementeras. Detta innebär såväl systematiskt kvalitetsarbete genom ett digitalt verksamhetsstöd som en ev. ny politisk organisation. Syftet är att bättre kunna följa och utveckla kvaliteten inom alla områden. En annan viktig del är det generella effektiviseringsprogrammet där förvaltningen ska uppnå minst 1% effektivisering varje år. Att lyckas med detta är en förutsättning för att kostnadsökningstakten inte ska överstiga intäktsutvecklingen. Uppföljning och verksamhetsplanering ses över och stärks. Ekonomiförvaltningen omorganiseras och ges ökade resurser för att bättre möta verksamhetens behov.

En attraktiv arbetsgivare

Arbetet med en ny kompetensförsörjningsstrategi följs nu upp med en tydlig handlingsplan som ska stärka kompetensförsörjningen i hela kommunen. Genom ett tydligt och gemensamt ledarskap ska Norberg kommun utvecklas som arbetsgivare. För att säkerställa kompetensförsörjningen och möta löneutvecklingen avsätts utvecklingsmedel.

Kommunstyrelsens utvecklingsmedel

Kommunstyrelsen genomför stora förändringsarbeten för att kunna fortsätta utveckla Norberg. Utvecklingsarbeten genomförs inom nästan alla områden. Samtidigt är en växande andel av kommunens intäkter riktade statsbidrag med skiftande inriktningar och längd. För att säkerställa en god ekonomistyrning samtidigt nödvändigt utvecklingsarbete genomförs samlas utvecklingsmedel under kommunstyrelsen. Av dessa medel avsätts för budgetåret 1 mnkr för klimatomställning, 2 mnkr för arbetsmarknad och försörjningsstöd samt 1 mnkr för lön och kompetensförsörjning resterande medel används för breda utvecklingsinsatser.

Samhällsekonomisk utveckling

Arbetsmarknad

Utvecklingen av arbetslösheten och sysselsättningen är viktig för kommunens ekonomi. Tabellerna nedan visar arbetslöshetsstatistik för augusti 2021. Symbolen Δ avser förändring i procentenheter i jämförelse med augusti år 2020.

Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andel av befolkningen 16-64 år

Kommun	Öppet arbetslösa	Δ	Progr med akt.stöd	Δ
Riket	3,80%	-1,70%	3,90%	0,30%
Västmanlands län	3,70%	-2,10%	6,00%	1,00%
Norberg	4,10%	-1,20%	5,70%	0,50%

Andelen öppet arbetslösa är högre i Norberg än i länet och riket. Andelen har minskat mindre än för riket och länet. Andelen i program med aktivitetsstöd har ökat. Norbergs andel ligger över nivån för riket men lägre än länet.

Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andel av befolkningen 18-24 år

Kommun	Öppet arbetslösa	Δ	Progr med akt.stöd	Δ
Riket	4,90%	-3,00%	5,30%	-0,10%
Västmanlands län	5,50%	-3,00%	8,50%	0,80%
Norberg	5,00%	-5,00%	10,40%	4,20%

Andelen öppet arbetslösa i åldern 18-24 år har minskat jämfört med augusti år 2020, minskningen är högre än i länet och riket. Andelen i program med aktivitetsstöd har ökat, och ligger högre än i Västmanland och riket.

Svenska kommuners ekonomi ¹

År 2020 kommer att gå till historien som det år där hela världen påverkades av coronapandemin. Vi lever fortfarande i en osäker och annorlunda tid. Belastningen på svensk välfärd, i synnerhet vård och omsorg, har varit och är fortfarande enorm. Trots detta gick samtliga regioner och 274 kommuner med ekonomiskt överskott 2020, bland annat tack vare stora statliga bidrag. Utvecklade vaccin och vaccineringen har kommit snabbare än någon kunde förutse för ett år sedan. Både den globala och inhemska ekonomin har utvecklats förvånansvärt positivt, mycket tack vare stora statliga stöd, kombinerat med att samhällen och befolkningar anpassat sitt liv till pandemin. Trots ekonomiskt överskott i kommuner och regioner väntar stora utmaningar runt hörnet. För att klara dessa är långsiktighet, samverkan, förbättrad och förtroendefull statlig styrning och omställning till nära vård nödvändigt.

¹ Ekonomirapporten, maj 2021

Demografisk utveckling

Befolkningsutveckling

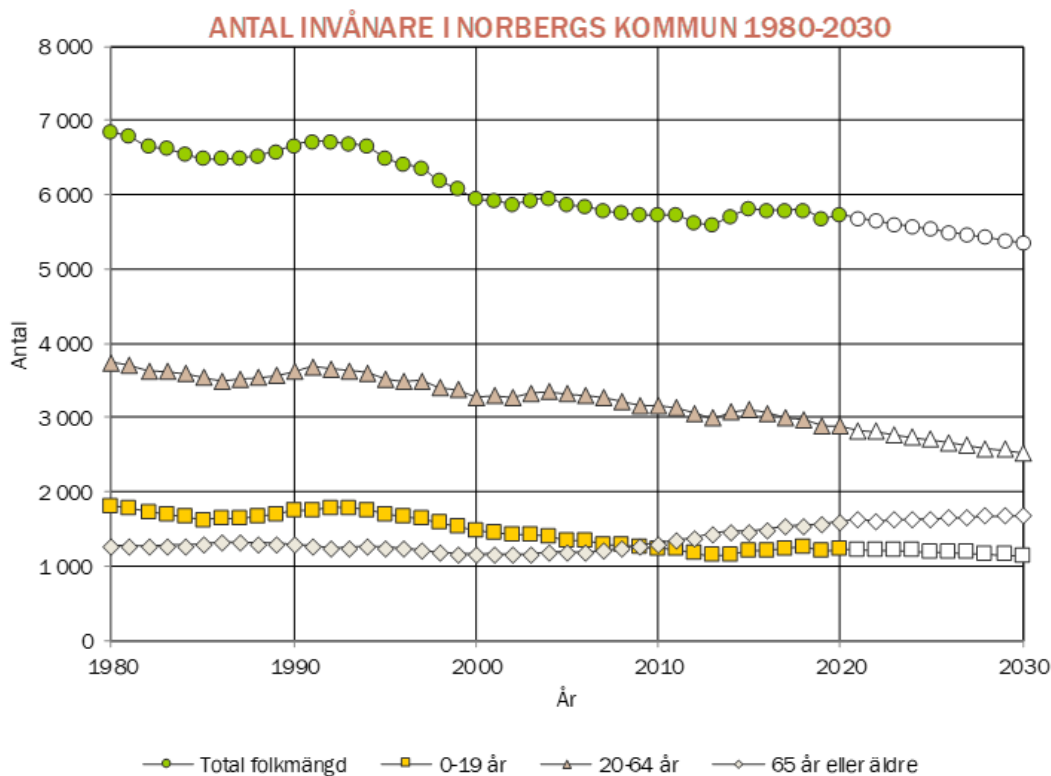
Under 2020 ökade folkmängden i Norbergs kommun med 39 personer, från 5 690 till 5 729 invånare. Orsaken till den ökade befolkningen var flyttnetto på 49 personer och ett födelsenetto på -15 personer.

Folkmängd och förändringskomponenter i Norbergs kommun

	1980	1990	2000	2020	2021	2030
Födda	88	82	51	58	50	48
Döda	82	89	81	73	71	75
Födelseöverskott	6	-7	-30	-15	-21	-26
Inflyttade	334	438	227	491	445	420
Utflyttade	287	344	344	442	468	431
Flyttnetto	47	94	-117	49	-23	-11
Folkökning	53	87	-147	34	-43	-37
Justeringspost				5	1	4
Folkmängd	6 843	6 665	5 939	5 729	5 686	5 353

In- och utflyttning

Under 2020 flyttade 491 personer till kommunen och 442 flyttade ut, sammantaget ger detta ett flyttnetto (inflyttade minus utflyttade) på 49 personer.

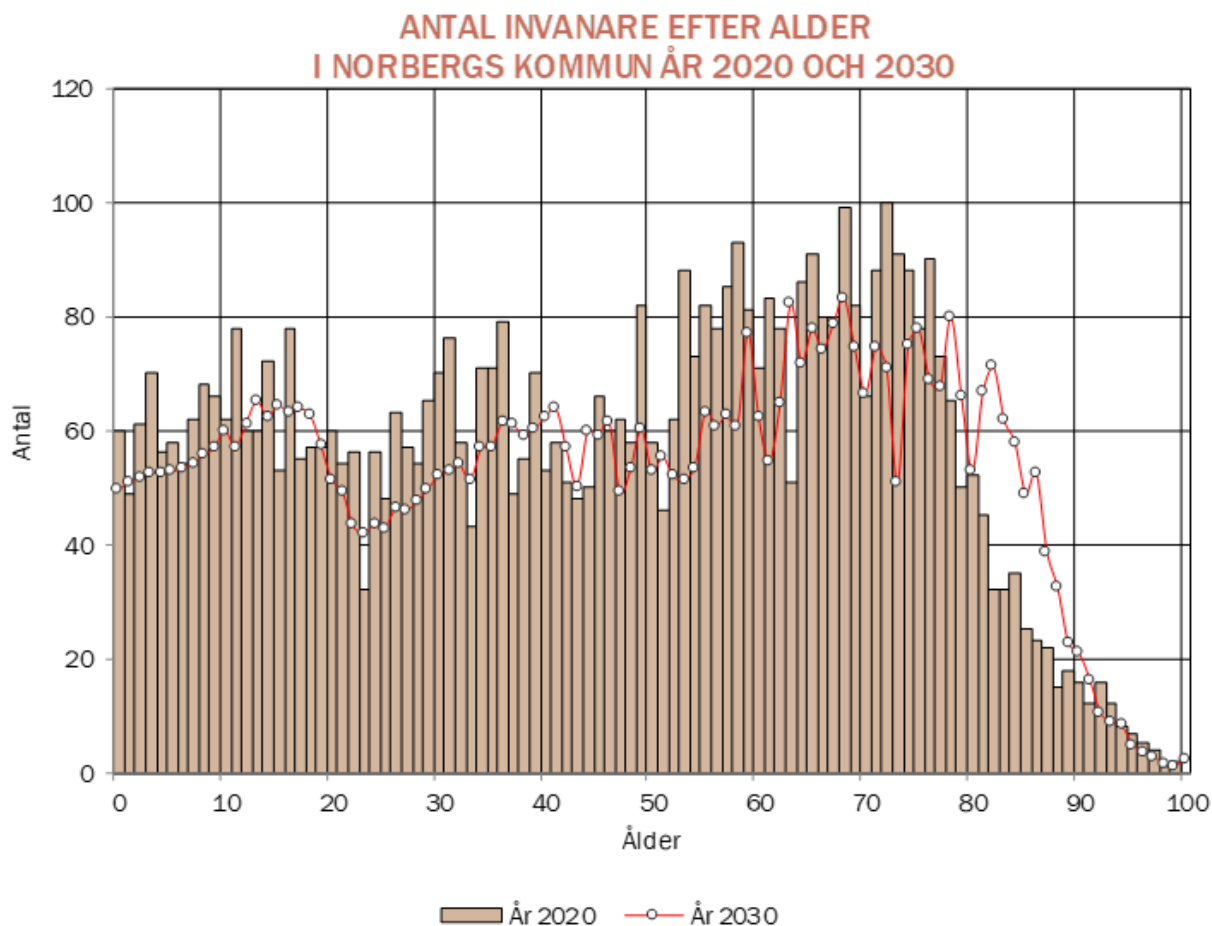

Födelsenetto

Det föddes 58 barn under 2020. Antalet personer som avled var 73. Sammantaget ger detta ett födelsenetto (antalet födda minus döda) under året på - 15 personer.

Befolkningssammansättning

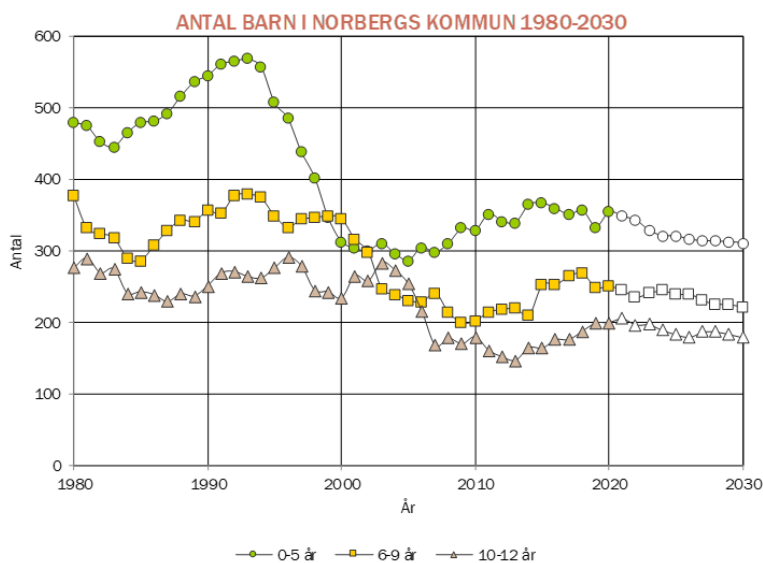
Diagrammen nedan visar den prognostiserade utvecklingen inom olika ålderskategorier.

Barn

Antalet barn i åldern 0-5 år förväntas minska från 354 år 2020 till 320 år 2024. Antalet barn i åldern 6-9 år förväntas minska från 250 år 2020 till 244 år 2024. Antalet barn i åldern 10-12 år förväntas minska från 200 barn år 2020 till 188 barn år 2024.

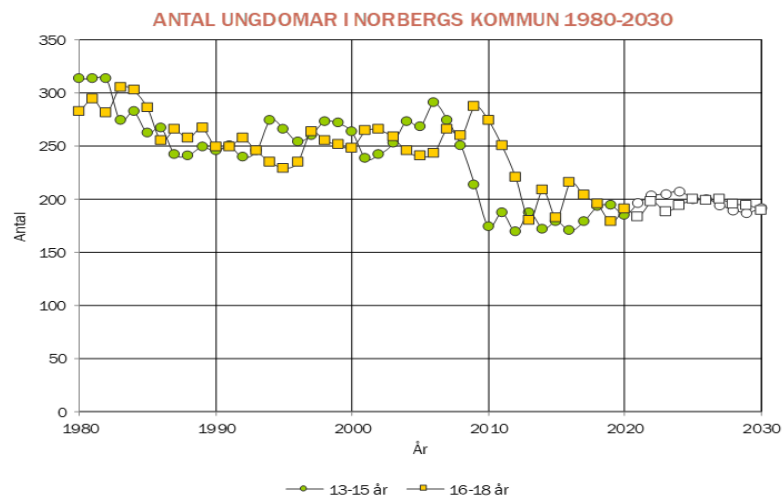
Ålder / År	2020	2021	2022	2023	2024
0-5	354	347	342	327	320
6-9	250	244	235	240	244
10-12	200	205	196	196	188

Ungdomar

Antalet elever i åldern 13-15 år förväntas öka från 185 till 208 mellan 2020 och 2024. I åldern 16-18 år beräknas antalet elever öka från 190 till 194 under motsvarande period.

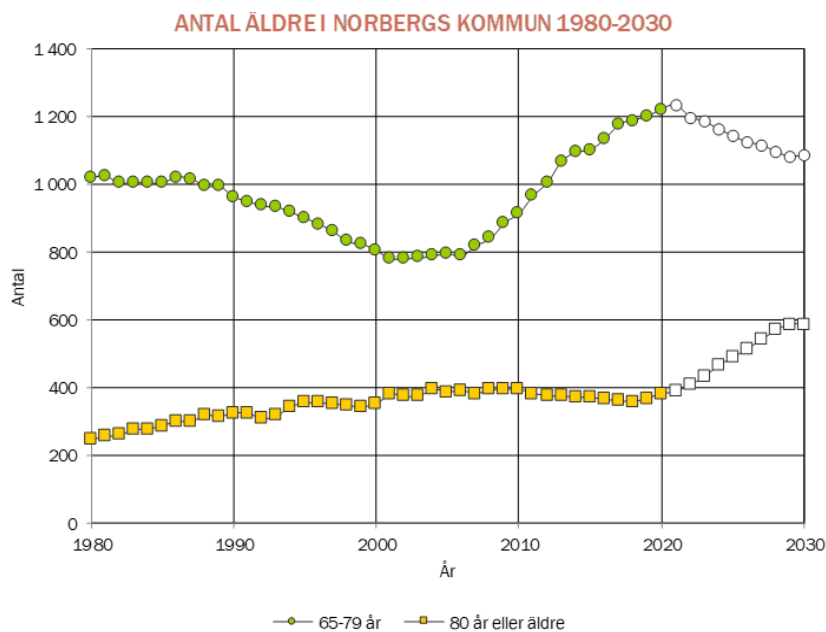
Ålder / År	2020	2021	2022	2023	2024
13-15	185	196	203	205	208
16-18	190	184	197	188	194

Äldre

Antalet äldre i åldern 65-79 år väntas minska från 1 221 år 2020 till 1 161 år 2024. Antalet äldre 80 år och äldre väntas öka från 382 till 467.

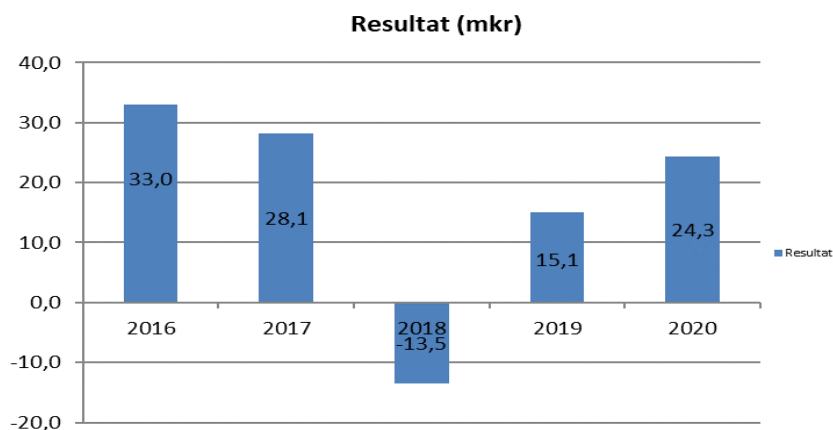
Ålder / År	2020	2021	2022	2023	2024
65-79	1 221	1 232	1 197	1 184	1 161
80-100	382	389	409	432	467

Ekonomisk översikt och analys

Resultatutveckling

Norbergs kommun har redovisat överskott mellan åren 2016-2020, förutom år 2018. I resultatet för år 2016 ingick ej förbrukade extra statsbidrag för flyktingmottagande med 25,3 mkr. Resultatet år 2017 påverkas av återbetalning från Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund på 16,8 mkr. Resultatet för år 2018 påverkas av nedskrivning av idrottshall och år 2019 av återbetalning från NVK med 11,5 mkr. Resultatet för år 2020 påverkas av lägre kostnader och återbetalning från NVK i kombination med ökade statsbidrag.

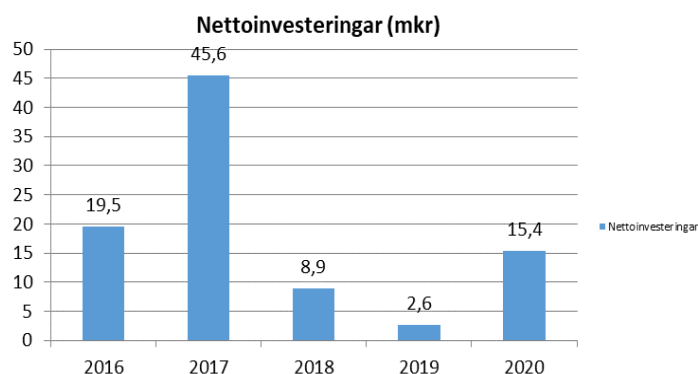
Nettokostnadsandel

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan intäkter och kostnader. Ett vanligt resultatmål är 2% av skatteintäkter och generella statsbidrag. Omvänt innebär ett budgeterat överskott med 2% av skatteintäkter och generella statsbidrag att nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag inte ska överstiga 98%. Årets resultat på 24,3 mkr motsvarar ett överskott på 6,6% och därmed en nettokostnadsandel på 93,4%.

Nettokostnadens andel/årets resultats andel av skatteintäkter o generella statsbidr (%)	2016	2017	2018	2019	2020
Verksamhetens nettokostnad	87,5	88,0	100,4	92,2	90,2
Avskrivningar	3,0	3,4	3,0	3,0	2,9
Finansnetto	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3
Nettokostnadsandel	91,0	91,8	103,8	95,8	93,4
Årets resultat	9,0	8,2	-3,8	4,2	6,6

Investeringar

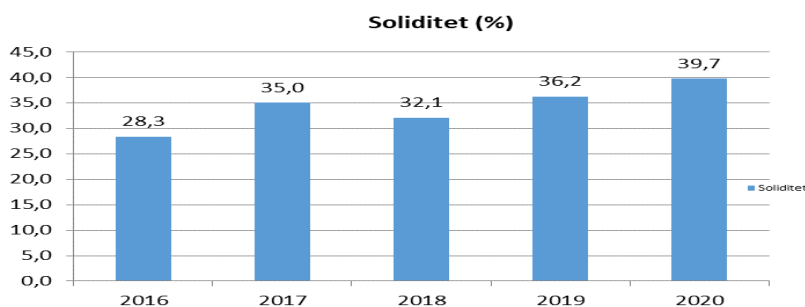
Nettoinvesteringarna uppgick under åren 2016-2020 till 18,4 mkr i genomsnitt. Diagrammet visar investeringsvolymen under den senaste femårsperioden.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens ekonomiska styrka på lång sikt. Den anger hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen äger, det vill säga eget kapital i förhållande till det totala kapitalet. De faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen samt tillgångar och skulders förändring. Soliditeten per den sista december år 2020 uppgick till 39,7% jämfört med 36,2% år 2019. Förbättringen beror i huvudsak på det positiva resultatet.

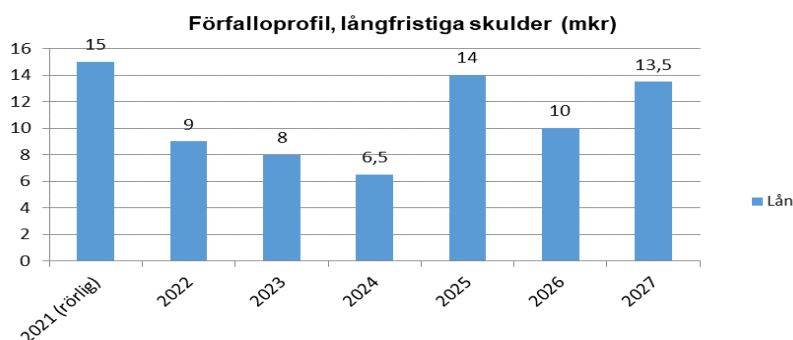
Om hela pensionsskulden tas med i beräkningen visar kommunen en positiv soliditet på 0,7% (2019:-6,9%).

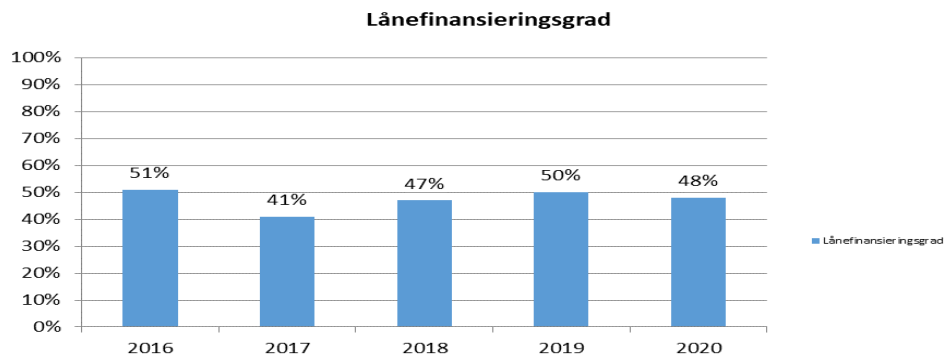
Långfristiga skulder

Kommunen har en låneskuld på 76,0 mkr per 2020-12-31. Under år 2020 har amortering skett med 1,0 mkr. Den genomsnittliga räntan under året uppgick till 0,97 %. För år 2019 uppgick den genomsnittliga räntan till 0,94%.

Ungefär en femtedel (20%) av låneskulden ligger med rörlig ränta och löper till 2021. Amortering på lånen kan ske vid förfall.

Lånefinansieringsgraden som mäter låneskuld i förhållande till värdet på anläggningstillgångarna har minskat jämfört med år 2019.

Likviditet

Tillgångarna i kassa och bank uppgick per den sista december år 2020 till 107,5 mkr, jämfört med 83,5 mkr vid motsvarande tidpunkt föregående år. Under året har de kortfristiga placeringarna ökat marginellt till 40,5 mkr. De kortfristiga fordringarna har ökat från 39,6 mkr till 43,7 mkr.

Kassalikviditeten definieras som omsättningstillgångar/kortfristiga skulder. En kassalikviditet över 100 % innebär att kommunen inom en ettårsperiod kan betala de kortfristiga skulderna. Kassalikviditeten per den sista december år 2020 uppgick till 193 %, jämfört med 181 % föregående år.

Borgensåtaganden

Kommunens samlade borgensåtagande uppgår till 5,3 mkr. Här ingår borgensåtagande för kommunalförbundet Vafab Miljö på 5,3 mkr. Kommunen har därutöver en solidarisk borgen för Kommuninvest.

Finansnetto

Finansnettot uppgick år 2020 till en nettokostnad på 1,2 mkr. Kostnaderna på drygt 1,7 mkr består i huvudsak av räntekostnader på låneskulden och ränta på pensionsskulden. Intäkterna på 0,5 mkr avser framförallt ränta på borgensåtaganden och överskottsutdelning från Kommuninvest samt ränteintäkter på kundfordringar.

Pensionsåtagande

mkr	2016	2017	2018	2019	2020
Avsättningar	28,4	29,0	34,1	36,2	37,6
Ansvarsförbindelse	153,7	151,6	146,1	137,9	137,8
Summa	182,1	180,6	180,2	174,1	175,4
Återlånade medel	182,1	180,6	180,2	174,1	175,4

Kommuns totala pensionsåtagande uppgick per den sista december 2020 till 175,4 mkr jämfört med 174,1 mkr år 2019. Pensioner intjänade fram till 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och uppgick till 137,8 mkr per den sista december år 2020 (2019: 137,9 mkr). Pensioner intjänade från och med 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen och uppgick per den sista december år 2020 till 37,6 mkr (2019: 36,2 mkr).

Kommunens budgetprocess och styrmodell

Budgetprocessen

Kommunens arbete med vision, budget och uppföljning följer en årscykel som beskriver arbetet med budget, redovisning och uppföljning.

Budgetarbetet startar med en utvecklingskonferens i början av året före budgetåret. Den utgör ett politiskt underlag för budgetberedningens förslag/beslut om mål och preliminära ramar.

I mars fastställs preliminära ramar av budgetberedningen. Budgetberedningen sammanträder i augusti och det slutliga budgetförslaget fastställs av kommunfullmäktige i november.

Budgeten upprättas för de tre närmaste åren. Fokus ligger på år ett, nästa års budget, som sedan följs upp löpande. Budgetprocessen är rullande.

Om planeringsförutsättningarna förändras i väsentligt under tiden från mars till augusti kan budgetberedningen föreslå ändringar i ramarna.

Vision och inriktningsmål

Tillsammans för Norberg 2030. Norberg – en liten kommun med många hjältar i hjärtat av Bergslagen. Vision: den växande kommunen som är tillgänglig, trygg och utvecklande för alla. Mångfald är den självklara drivkraften för tillväxt och hållbar utveckling.

Till visionen är sex strategiska områden utpekade som är av särskild betydelse. De strategiska områdena samt de övergripande målen för åren är:

Norberg – att växa upp i

1. Vi har den bästa skolan för varje barn och ungdom.
2. Vi har en god folkhälsa.
3. Vi har attraktiva och hälsosamma boendemiljöer för alla invånare.

Norberg – att leva och verka i

4. Allas förmågor tas tillvara, det finns goda och lika möjligheter till livslångt och livsvitt lärande för alla åldrar.
5. Invånarna är delaktiga i samhällsutvecklingen och kan påverka den egna livssituationen.

Arbete och föreningsliv i Norberg

6. Invånare och besökare erbjuds aktiviteter och upplevelser för alla åldrar och kön.
7. Vi har ett klimat som gynnar entreprenörer.

Miljö och klimat, hållbarhet och tillgänglighet i Norberg

8. Vi har social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet i fokus.

Att bli äldre i Norberg

9. I Norberg är det lätt att bli äldre, här finns det goda livet med vård och omsorg som omfattar alla.

Nytänkande Norberg

10. Norbergs kommun är en attraktiv arbetsgivare med medarbetare som har mod, är delaktiga samt stolta.

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska det finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning i verksamheterna. För ekonomin ska anges finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Målen anger de finansiella förutsättningarna eller ramarna för den verksamhet kommunen bedriver. Den allmänna utgångspunkten för det finansiella perspektivet är att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Resultatet måste därför vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå skall kunna garanteras även nästkommande generation utan att en högre skatt ska behöva uttaxeras. Med utgångspunkt från kommunens ekonomiska situation, ska kommunen ange en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen och ställningen i form av mål.

I kommunens ekonomiska styrprinciper fastställs att kommunen ska ha ett budgeterat överskott med två procent av skatter och generella statsbidrag. Överskottet är knutet till skatteutvecklingen för att säkerställa en god ekonomisk hushållning enligt intentionerna i kommunallagen. Ett överskott i budgeten ger dessutom en god beredskap för oförutsedda händelser under budgetåret.

Utifrån ett verksamhetsperspektiv innebär god ekonomisk hushållning att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt och ändamålsenligt. Det ska finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta kräver en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt bra uppföljningssystem. Kommunens styrmodell ska underlätta styrningen och uppföljningen av verksamheterna.

Finansiella mål enligt god ekonomisk hushållning:

- Överskott motsvarande 2% av skatteintäkter och statsbidrag eftersträvas
- Kommunens soliditet bör öka varje år
- Skattefinansieringsgraden av investeringar över en rullande femårsperiod skall vara 100 %
- Kommunens kassalikviditet bör överstiga 50 % av kortfristiga skulder
- Amortering på låneskulden ska ske årligen.

Verksamhetsmål enligt god ekonomisk hushållning

- Verksamheterna skall förhålla sig till tilldelad budgetram

Anvisningar för budgetarbetet

Ekonomistyrningspolicy

Kommunens ekonomistyrningspolicy ska följas i budgetarbetet.

Resursfördelning

Resursfördelningen till verksamheterna styrs av två modeller, en demografisk modell och en indexmodell.

Den demografiska modellen används för resursfördelning avseende äldreomsorg, förskola, grundskola (ej särskola), förskoleklass samt skolbarnomsorg. En demografisk budgetmodell innebär att budgetramen anpassas efter förändringar i befolkningsunderlaget. För övriga verksamheter som kommunen bedriver i egen regi eller köper från andra indexerats kostnader och intäkter. Hyrorna har i planeringsförutsättningarna indexerats utifrån föregående års nivå utifrån den nya internhyresmodellen. Uppräkningen är baserad på principen om kostnadstäckning och NVK föreslår ingen höjning därutöver.

Uppräkningstal år 2022-2024

Kostnads-/intäktslag	Uppräkningsfaktor	2022	2023	2024
Hyreskostnad NVK kommunhuset, försk och skolor, prel.	70% av KPI, ett års förskjutning	0,84%	1,05%	1,33%
Hyreskostnad NVK övriga, prel.	70% av KPI, ett års förskjutning	0,84%	1,05%	1,33%
Lönekostnader	Budgeteras på finansförvaltningen	2,00%	2,40%	2,40%
Externa städkostnader	Lönekostnader i prisindex för kommunal vht	2,00%	2,40%	2,40%
Köpt verksamhet, externt	Viktat KPI 30% arbetskraftskostnader 70%	1,85%	2,25%	2,37%
Övriga kostnader	Övr kostn i prisindex för kommunal vht	1,50%	1,90%	2,30%
Övriga intäkter	Övr kostn i prisindex för kommunal vht	1,50%	1,90%	2,30%

Uppräkning av budgetramar för samverkansorganisationerna

Budgetramarna för samverkansorganisationerna har räknats upp enligt indexmodellens uppräkningsfaktor för köpt verksamhet, det vill säga 1,85% inför år 2022.

Taxor och avgifter

Samtliga taxor och avgifter ska beredas till fullmäktiges budgetsammanträde. Beredningen ska bestå av politiska bedömningar av taxekonstruktionen samt dess ekonomiska betydelse. De taxor som ska ge kostnadstäckning ska indexjusteras årligen. Taxekonstruktionen bör avvägas så att man får reella intäktsökningar.

Internränta och kapitalkostnader

Kapitalkostnaderna utgörs av avskrivningar och internränta. Beräkningarna sker enligt så kallad rak nominell metod. För budgetåret 2022 utgår internränta med 1,0 % enligt Sveriges kommuner och regioners rekommendation. För åren 2023 och 2024 används 1,0 % respektive 1,25 %.. Kapitalkostnaderna, dvs. internränta och avskrivningar, som belastar förvaltningarna är ersättning till finansförvaltningen för det kapital som tagits i anspråk för investeringar. En kalkylränta i nivå med en långsiktigt hållbar räntenivå bör användas vid beräkning driftkostnadskonsekvenser, för att på så sätt få en rättvisande bild av kommande kostnader. Hyressättning ska ske utifrån den rekommenderade internräntenivån.

Skatteintäkter och statsbidrag

(mkr)	<i>Cirk 21:35, budgetförutsättningar oktober</i>		
	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
Skatteunderlagets utv. riket %	4,16	3,74	3,31
Skatteunderlagets utv. Norberg %	3,53	3,26	2,85
Kommunalskatt	22,66	22,66	22,66
Befolkning, budget	5 717	5 717	5 717
Befolkning enligt Statisticon	5686	5645	5607
Kommunal inkomstskatt			
Skatteintäkter	280,7	291,0	298,8
Slutavräkning	1,1		
<u>Delsumma kommunal inkomstskatt</u>	<u>281,8</u>	<u>291,0</u>	<u>298,8</u>
Statsbidrag och utjämning			
Inkomstutjämningsbidrag	77,1	79,8	82,5
Fastighetsavgift	12,2	12,2	12,2
Regleringsbidrag/- avgift	14,4	10,2	10,1
Kostnadsutjämning	11,1	13,5	14,3
LSS-utjämning	-5,2	-5,2	-5,2
Införande bidrag	0,0	0,0	0,0
<u>Delsumma statsbidrag, utjämning</u>	<u>109,6</u>	<u>110,5</u>	<u>113,9</u>
Summa skatteintäkter o statsbidrag	391,4	401,5	412,8

Kommunen använder SKR:s prognoser för skatteunderlagsutveckling och förutsättningar för statsbidrag och utjämning.

Befolkning, skatteunderlag och utdebitering (skattesats)

Budgeten är baserad på 5 717 invånare. Planeringsförutsättningarna är baserade på oförändrad skattesats jämfört med år 2021, vilket innebär 22,66 kr.

Kommunal inkomstskatt

Skatteintäkter avser de skatteintäkter kommunen själv genererar och beräknas till 281,8 mkr för år 2022. Utvecklingen av skatteintäkterna är främst beroende av befolkningsutvecklingen, skatteunderlagsutvecklingen och skattesatsen.

Statsbidrag och utjämning

Statsbidragen & utjämning beräknas uppgå till 109,6 mkr år 2022 och består av inkomstutjämning, fastighetsavgift, regleringsbidrag/-avgift, kostnadsutjämning, LSS-utjämning samt strukturbidrag.

Inkomstutjämnningen ska utjämna för skillnad i skattekraft och beräknas utifrån skillnaden mellan garanterad skattekraft och kommunens skattekraft. Den garanterade skattekraften uppgår till

115% av medelskattekraften. En utjämningsavgift tas ut av kommuner som har en skattekraft som överstiger den garanterade. För 2022 beräknas inkomstutjämningsbidraget till 77,1 mkr.

Fastighetsavgiften för småhus och flerbostadshus beräknas ge 12,2 mkr för år 2022.

För år 2022 beräknas ett regleringsbidrag på 14,4 mkr. Om det blir regleringsbidrag eller avgift beror på om staten har över eller underskott på kontot för anslag till kommunerna.

Kostnadsutjämnningen ska utjämna för kostnadsskillnader mellan kommuner som inte orsakas av skillnader i servicenivå och effektivitet. För år 2022 beräknas en intäkt på 11,1 mkr från systemet.

För år 2022 beräknas 5,2 mkr i avgift till LSS-utjämnningen. Bidragets storlek påverkas av utvecklingen på kommunernas LSS-verksamhet. Det nuvarande systemet är uppbyggt så att kommuner med LSS-verksamhet delar på det statliga anslaget. Detta innebär att volymökningar i en kommun kan leda till minskade bidrag till en annan kommun.

Budget 2022 och plan 2023-2024

Resultatbudget

Sammanfattning av antaganden:

- Oförändrad utdebitering.
- Resultatmål 2,0% av skatteintäkter och statsbidrag uppnås. Målet kan ökas
- Skatteintäkter och generella statsbidrag har beräknats utifrån 5 717 invånare.
- Lönekostnadsökningarna har fullt ut budgeterats på finansförvaltningen. Kompensation för lönekostnadsökningar kan därmed fördelas efter faktiskt utfall istället för efter schabloner.
- Anslaget för KS utvecklingsmedel uppgår till 1,8 mkr år 2022. Extra buffert om 5,8 mkr.
- Ränteläget är historiskt lågt. Medel har ombudgeterats för att täcka tomma lokaler.
- Förändring av redovisning av större underhållsinsatser flyttas från drift till investering inom NVK och Norbergs kommun. Detta ger ett lägre kostnadsläge motsvarande 2,7 mkr för Gatuverksamhet och 16,5 mkr för fastighetsverksamheten. Den högre investeringsnivån kommer att succesivt att öka driftskostnaderna varför det är viktigt att bibehålla ett högre budgeterat resultat.

	Planeringsförsättningar mars/april			Justeringar budgetberedningen september/oktober			Budgetberednings förslag till kommunstyrelsen			Justeringar kommunstyrelsen			Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige			Justeringar kommunfullmäktige			Beslut i kommunfullmäktige 2021-10-25		
	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Kommunfullmäktige	-36 443	-37 505	-38 796	-400	-400	-400	-36 843	-37 905	-39 196				-36 843	-37 905	-39 196	-35	-35	-35	-36 878	-37 940	-39 231
Kommunstyrelsen	-321 410	-320 543	-322 532	-12 062	-12 062	-10 062	-333 472	-332 605	-332 594				-333 472	-332 605	-332 594	0	0	0	-333 472	-332 605	-332 594
<i>Argår internränta och avskrivningar</i>	11 675	11 675	11 675				11 675	11 675	11 675				11 675	11 675	11 675				11 675	11 675	11 675
Finansförvaltning	-12 845	-17 785	-23 551	149	149	149	-12 696	-17 636	-23 402				-12 696	-17 636	-23 402				-12 696	-17 636	-23 402
<i>Citybanan</i>	-178	-178	-178				-178	-178	-178				-178	-178	-178				-178	-178	-178
<i>Lokalbank & tomtyra</i>	-2 644	-2 672	-2 708	149	149	149	-2 495	-2 523	-2 559				-2 495	-2 523	-2 559				-2 495	-2 523	-2 559
<i>Extra underhåll</i>	0	0	0				0	0	0				0	0	0				0	0	0
<i>Pensioner med mera</i>	-5 454	-5 248	-5 520				-5 454	-5 248	-5 520				-5 454	-5 248	-5 520				-5 454	-5 248	-5 520
<i>Lönekompenstation</i>	-4 569	-9 687	-15 146				-4 569	-9 687	-15 146				-4 569	-9 687	-15 146				-4 569	-9 687	-15 146
<i>Avskrivningar</i>	-10 874	-10 874	-10 874				-10 874	-10 874	-10 874				-10 874	-10 874	-10 874				-10 874	-10 874	-10 874
Verksamhetens nettokostnader	-369 898	-375 033	-384 078	-12 313	-12 313	-10 313	-382 211	-387 346	-394 391	0	0	0	-382 211	-387 346	-394 391	-35	-35	-35	-382 246	-387 381	-394 426
Skatteintäkter	278 129	286 619	293 149	3 647	4 406	5 682	281 776	291 025	298 831				281 776	291 025	298 831				281 776	291 025	298 831
Statsbidrag och utjämning	105 402	104 477	106 106	4 175	6 042	7 836	109 577	110 519	113 942				109 577	110 519	113 942				109 577	110 519	113 942
Riktat bidrag för äldreomsorg	3 059	3 059	3 059				3 059	3 059	3 059				3 059	3 059	3 059				3 059	3 059	3 059
Statsbidrag kommuner med högs mottagande				5 000	0	0	5 000	0	0				5 000	0	0				5 000	0	0
Utråg ur allmänna etableringsfonden	4 000	4 000	3 000	1 000	1 000	0	5 000	5 000	3 000				5 000	5 000	3 000				5 000	5 000	3 000
Finansiella intäkter	200	200	200				200	200	200				200	200	200				200	200	200
Finansiella kostnader	-1 400	-1 547	-1 691				-1 400	-1 547	-1 691				-1 400	-1 547	-1 691				-1 400	-1 547	-1 691
Summa finansiering o finansnetto	389 390	396 808	403 823	13 822	11 448	13 518	403 212	408 256	417 341	0	0	0	403 212	408 256	417 341	0	0	0	403 212	408 256	417 341
Årets resultat	19 492	21 775	19 745	1 509	-865	3 205	21 001	20 910	22 950	0	0	0	21 001	20 910	22 950	-35	-35	-35	20 966	20 875	22 915
Varav resultat effekt förändr redov. U-håll	19 256	19 256	19 256				19 256	19 256	19 256				19 256	19 256	19 256						
Justerat resultat Norbergs kommun	236	2 519	489																		
Avstämning mot resultatmål																					
Årets resultat	19 492	21 775	19 745				21 001	20 910	22 950				21 001	20 910	22 950				20 966	20 875	22 915
Resultatmål 2% av skatter o. bidrag*	7 671	7 822	7 985				7 827	8 031	8 255				7 827	8 031	8 255				7 827	8 031	8 255
Justerat resultatmål																					
Avvikelse mot resultatmål	11 822	13 953	11 760				13 174	12 879	14 694	0	0	0	13 174	12 879	14 694				13 139	12 844	14 659

Driftbudget

(tkr)	Planeringsförsättning mars/april			Justeringar sept/okt budgetberedningen			Budgetberedningens förslag till kommunstyrelsen			Justeringar kommunstyrelsen			Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige			Justeringar kommunfullmäktige			Beslut kommunfullmäktige		
	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Kommunfullmäktige	-36 443	-37 505	-38 796	-400	-400	-400	-36 843	-37 905	-39 196				-36 843	-37 905	-39 196	-35	-35	-35	-36 878	-37 940	-39 231
<i>Varav kommunfullm. m.fl.</i>	-2 024	-2 314	-2 773				-2 024	-2 314	-2 773				-2 024	-2 314	-2 773	-35	-35	-35	-2 059	-2 349	-2 808
NVU	-1 154	-1 180	-1 208				-1 154	-1 180	-1 208				-1 154	-1 180	-1 208				-1 154	-1 180	-1 208
NVU, öfr övriga	-539	-551	-564				-539	-551	-564				-539	-551	-564				-539	-551	-564
NVK	-12 448	-12 728	-13 030				-12 448	-12 728	-13 030				-12 448	-12 728	-13 030				-12 448	-12 728	-13 030
SDR mellansbidrag	-5 634	-5 761	-5 898				-5 634	-5 761	-5 898				-5 634	-5 761	-5 898				-5 634	-5 761	-5 898
SDR IVPA	-98	-100	-102				-98	-100	-102				-98	-100	-102				-98	-100	-102
SDR övrigt	-373	-381	-390				-373	-381	-390				-373	-381	-390				-373	-381	-390
Kollektivtrafiken	-3 167	-3 238	-3 314				-3 167	-3 238	-3 314				-3 167	-3 238	-3 314				-3 167	-3 238	-3 314
V-Dalarnsby- o byggnadsnämnd	-3 807	-3 892	-3 983				-3 807	-3 892	-3 983				-3 807	-3 892	-3 983				-3 807	-3 892	-3 983
V-Dala lönenämnd	-1 292	-1 320	-1 350				-1 292	-1 320	-1 350				-1 292	-1 320	-1 350				-1 292	-1 320	-1 350
Norra Västmanlands ekonominnämnd	-4 532	-4 634	-4 744	-400	-400	-400	-4 932	-5 034	-5 144				-4 932	-5 034	-5 144				-4 932	-5 034	-5 144
Norra Västmanlands	-167	-171	-175				-167	-171	-175				-167	-171	-175				-167	-171	-175
Upphandling	-766	-783	-802				-766	-783	-802				-766	-783	-802				-766	-783	-802
Överförmyndare (bidrag)	-442	-452	-463				-442	-452	-463				-442	-452	-463				-442	-452	-463
Kommunstyrelsen	-321 410	-320 543	-322 532	-12 062	-12 062	-10 062	-333 472	-332 605	-332 594	0	0	0	-333 472	-332 605	-332 594	0	0	0	-333 472	-332 605	-332 594
Kommunstyrelsen och allmänna	-19 915	-22 103	-22 324	-5 100	-5 100	-5 100	-25 015	-27 203	-27 424				-25 015	-27 203	-27 424				-25 015	-27 203	-27 424
Demokrati- och samh.utv.utskottet	-16 316	-16 445	-16 598	-1 300	-1 300	-1 300	-17 616	-17 745	-17 898				-17 616	-17 745	-17 898				-17 616	-17 745	-17 898
Socialutskottet	-146 647	-147 369	-149 941	-3 700	-3 700	-1 700	-150 347	-151 069	-151 641				-150 347	-151 069	-151 641				-150 347	-151 069	-151 641
varav äldreomsorg**	-78 002	-78 422	-80 666				-78 002	-78 422	-80 666				-78 002	-78 422	-80 666				-78 002	-78 422	-80 666
Barn- och utbildningsutskottet	-138 532	-134 626	-133 668	-1 962	-1 962	-1 962	-140 494	-136 588	-135 630				-140 494	-136 588	-135 630				-140 494	-136 588	-135 630
varav förskola**	-28 941	-28 679	-27 436	-1 962	-1 962	-1 962	-30 903	-30 641	-29 398				-30 903	-30 641	-29 398				-30 903	-30 641	-29 398
varav försk.klass, grundskola, skolbarnsom	-60 846	-60 051	-60 742				-60 846	-60 051	-60 742				-60 846	-60 051	-60 742				-60 846	-60 051	-60 742
Summa verksamheterna	-357 853	-358 048	-361 328	-12 462	-12 462	-10 462	-370 315	-370 510	-371 790	0	0	0	-370 315	-370 510	-371 790	-35	-35	-35	-370 350	-370 545	-371 825

Tabellen nedan redovisar hur den demografiska modellen påverkar budgetramarna under perioden 2021-2024.

År	2021	2022	2023	2024	Ack.
<i>Äldreomsorg</i>					
Nettoram	77 504	78 002	78 422	80 666	
Förändring demografi tkr		420	327	2 144	2 891
Procentuellt		0,5%	0,4%	2,7%	3,7%
<i>Förskola</i>					
Nettoram	28 737	28 941	28 679	27 436	
Förändring demografi tkr		98	-394	-1 388	-1 684
Procentuellt		0,3%	-1,4%	-4,8%	-5,9%
<i>Grundskola, skolbarnoms.</i>					
Nettoram	59 848	60 846	60 051	60 742	
Förändring demografi tkr		714	-1 145	305	-126
Procentuellt		1,2%	-1,9%	0,5%	-0,2%
<i>Totalt</i>					
Nettoram	166 088	167 788	167 152	168 845	
Förändring demografi tkr		1 232	-1 212	1 061	1 081
Procentuellt		0,7%	-0,7%	0,6%	0,7%

Finansnetto

Ränteintäkterna beräknas bli marginella eller helt utebli.

	Budget 2022-2024		
	2022	2023	2024
Finansiella intäkter			
<i>Ränteintäkter</i>	200	200	200
Finansiella kostnader			
Ränta pensionsskuld	-415	-560	-702
Räntekostnad Mimerlaven	-60	-60	-60
Räntekostnader lån	-800	-800	-800
Bankkostnader	-85	-87	-89
Avgift insättning	-40	-40	-40
<i>Summa finansiella kostnader</i>	-1 400	-1 547	-1 691
Finansnetto	-1 200	-1 347	-1 491

Pensioner

(mkr)	Budget 2022-2024		
	2022	2023	2024
Avgiftsbestämd ålderspension	11 490	11 862	12 230
Utbetalt före år 1998	8 994	8 903	9 128
Pensionsavsättning	240	138	201
Utbetalningar NVK	139	142	145
Totalt	20 863	21 045	21 704

Investeringsbudget

Investeringsvolymen har i enlighet med kommunens reviderade ekonomistyrningspolicy lagts i nivå med summan av beräknade ordinarie avskrivningar och årets resultat. Utgångspunkten är ett budgeterat överskott om 2% av skatter och generella statsbidrag. Från och med år 2021 flyttas en stor del av underhållsinsatserna från NVK's driftbudget till Norbergs kommuns investeringsbudget. Det betyder att det tillkommer investeringar i bostäder, Va, Gator o vägar och verksamhetslokaler. Investeringar i Gator o vägar och verksamhetslokaler skall finansieras med egna medel och investeringar i Va och bostäder kan lånefinansieras.

	Budget 2022-2024		
	2022	2023	2024
Kommunfullmäktige/NVK	32 382	32 382	32 382
varav investering u-håll fastighet	16 548	16 548	16 548
varav investering u-håll gata & väg	2 708	2 708	2 708
varav investering u-håll VA	5 715	5 715	5 715
varav investering bostäder	7 411	7 411	7 411
Kommunstyrelsen	1 500	1 500	1 500
<i>varav allmänna utskottet</i>	<i>700</i>	<i>1 000</i>	<i>1 000</i>
<i>varav demokrati- och samh.utv.utskottet</i>	<i>400</i>	<i>100</i>	<i>100</i>
<i>varav barn- och utbildningsutskottet</i>	<i>325</i>	<i>75</i>	<i>325</i>
<i>varav socialutskottet</i>	<i>75</i>	<i>325</i>	<i>75</i>
Totalsumma investeringar Norberg	33 882	33 882	33 882

Bilaga 1: Budgetberedningens beslut mars/april 2021

Budgetberedningens förslag på förändringar 2022-2024 (mars)			
<i>- ökade kostnader, + minskade kostnader</i>			
	Beslut		
	2022	2023	2024
Kommunfullmäktige			
Val 2022	-200	0	0
V-Dala Miljö & Bygg	-53	-53	-53
Bidrag till lönenämnden	-60	-60	-60
Summa kommunfullmäktige	-313	-113	-113
Finansförvaltningen	2022	2023	2024
Uttag etableringsfonden (SU f-stöd)	3 000	3 000	3 000
Summa finansförvaltningen	3 000	3 000	3 000
Socialutskottet	2022	2023	2024
Ökat anslag försörjningsstöd	-3 000	-3 000	-3 000
Summa socialutskottet	-3 000	-3 000	-3 000
Barn- och utbildningsutskottet	2022	2023	2024
Ökat anslag gymnasium	-5 345	-2 017	-1 098
Summa barn- och utbildningsutskottet	-5 345	-2 017	-1 098
Summa Norbergs kommun	-5 658	-2 130	-1 211

Bilaga 1: Budgetberedningens beslut september/oktober 2021

Budgetberedningens förslag på förändringar 2022-2024 (sept/okt)			
<i>- ökade kostnader, + minskade kostnader</i>			
	Beslut		
	2022	2023	2024
Finansförvaltningen			
Ökade skatteintäkter	3 647	4 406	5 682
Ökade statsbidrag & Utjämnin	4 175	6 042	7 836
Uttag etableringsfonden finansiering SU KS§107	2 000	2 000	0
Hyra tingshuset från lokalbank till DSU	149	149	149
Statsbidrag för högt flyktingmottagande	2 100	0	0
Statsbidrag särskilda utmaningar	2 900	0	0
Återtag tidigare beslut uttag etableringsfond	-1 000	-1 000	0
Summa finansförvaltningen	13 971	11 597	13 667
Allmänna utskottet kommunstyrelsen	2022	2023	2024
Ledningskontoret, effektivare förvaltning	-1 000	-1 000	-1 000
Överf arbetsmarknad, integration, vux till SU KS§107	1 700	1 700	1 700
Utökning KS utvecklingsmedel	-5 800	-5 800	-5 800
Summa allmänna utskottet kommunstyrelsen	-5 100	-5 100	-5 100
Kommunfullmäktige	2022	2023	2024
Ökat anslag ekonominämnden	-400	-400	-400
Summa kommunfullmäktige	-400	-400	-400
Demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet	2022	2023	2024
Kulturskolan	-451	-451	-451
Näringsliv	-300	-300	-300
Gruvkontrollprogram	-400	-400	-400
Hyra tingshuset	-149	-149	-149
Summa demokrati- och samhällsutvecklingsutskottet	-1 300	-1 300	-1 300
Barn- och utbildningsutskottet	2022	2023	2024
Förskola personal	-1500	-1500	-1500
Förskola lokal	-462	-462	-462
Summa barn- och utbildningsutskottet	-1 962	-1 962	-1 962
Socialutskottet	2022	2023	2024
Arbetsmarknad, integration, vuxenutbildning KS§107	-1 700	-1 700	-1 700
Uttag etableringsfonden finansiering arbetsmarknad, in	-2 000	-2 000	0
Summa socialutskottet	-3 700	-3 700	-1 700
Summa kommunstyrelsen	-12 062	-12 062	-10 062
Summa Norbergs kommun	1 509	-865	3 205

Kommunfullmäktiges beslut om förändringar 2022-2024 (2021-10-25)			
<i>- ökade kostnader, + minskade kostnader</i>			
	Beslut		
Kommunfullmäktige	2022	2023	2024
Ökad budgetram revision	35	35	35
Summa kommunfullmäktige	35	35	35